

Gazdasági kilábalási koncepció Magyarországnak 2.0

A tanulmány a **GKI**-nál 2012 nyarán elindult kutatás második összefoglalója.

1. **Magyarországnak** a 2004-es EU-csatlakozás óta **nem sikerült közelíteni az Európai Unió átlagos fejlettségi szintjéhez** (miközben jó néhányan meg is előztek minket). A magyar gazdaság **2011-2014-ben is alig több mint stagnáló, továbbra is a régiótól leszakadó, perspektívátlan pályán halad**. A kormány **jogbizonytalanságot és kiszámíthatatlanságot** okozó, sikertelen gazdaságpolitikát folytatott. **Bárkinek a tulajdona, üzlete, megtakarítása szinte bármikor veszélybe kerülhet**. Egy **szűk elit mesés vagyont halmoz fel, a középosztály gyengül, a szegénység terjed és mélyül**. Az ország **finanszírozható** marad, a **túlzottdeficit-eljárás megszűnt**, de az állam a **magánnyugdíjpénztárak államosításával és túlméretezett torzító ágazati adók kivetésével** érte el a költségvetés egyenlegének javulását. **A tőke és a képzett munkaerő lábbal szavaz**: kedvezőbb terepet keres. **A lefagyasztott gazdaságban a kisvállalkozások szenvednek**. A **közmunka jobb, mint a munkanélküliség**, de nem vezet át a valódi foglalkoztatáshoz. A **családok** nehezebben élnek: a **szegények szegényebbek, a gazdagok gazdagabbak lettek**. **Magyarország politikailag elszigetelődőben van az EU-tól**.

Ha Magyarország nem tud lényeges elemeiben **pozitívan változtatni** a kialakult éles politikai-társadalmi szembenállás rendszerén, **ha az ország vezetői** továbbra is nem saját tévedéseikben, hanem az ország (vagy a politikai paletta) másik felében látják a bajok fő okát, **akkor a magyar családokra újabb elvesztegetett évtized vár!**

2. **A 2014-ben megalakuló kormány fő feladata a társadalmi párbeszéd feltételeinek megteremtése (demokratikus kerekasztal)**. Az intézményi és gyakorlati visszatérés az európai értékekhez, a demokráciához, a szabadsághoz, a fékek és ellensúlyok rendszeréhez, az átláthatósághoz; a tisztességes és emberséges, szakmailag korrekt kormányzáshoz. A gazdaság újraindításához mindenelekőtt meggyőző lépések sorával sürgősen helyre kell állítani a magyar gazdaság, az itteni befektetések iránti bizalmat.
3. **A kilábaláshoz vezető politika első (jellemzően 2016-ig tartó) szakaszában egyrészt a növekedés erősítését, új munkahelyek létrehozását, a szociális válság enyhítését szolgáló lépések tömegét kell megtenni, másrészt az állam működését érintő jelentős változásokat és kiigazításokat kell előkészíteni.**
 - az országban működő **tőke** növelése, **új projektek** idecsábítása,
 - **békekötés a bankrendszerrel**, x egységnyi hitelállomány-növelés esetén, y egységnyi bankadót el kell engedni,
 - az adósságukat **nem törlesztő háztartásoknak** lehetőség kedvezményes bérletre és az adósság elengedésére, tulajdonért cserébe,
 - **új munkahelyek létrehozásának segítése** például az elektronikai iparban, az idősgondozásban, a gyermekfelügyeletben, az egészségügyben, a zöldséggazdaságban és a biogazdálkodásban,
 - **programok** a kisgyerekek iskolához való eljuttatása érdekében, a szakképzetlen fiatalok újratemelésének mérséklésére és az iskolázottak legális munkához juttatására,
 - a tréning **képzésekben** az 5 alapkészség mellett a rugalmasság, a kreativitás és az innováció fejlesztése,
 - a közösségi közlekedés **valódi (vasút-közút) integrációja**,

- az egészségügy **jobb minőségű szolgáltatási rendszerét kidolgozó szakmai-politikai fórum** létrehozása,
 - a **közoktatás színvonalának emelése** jobban felszerelt, koncentráltabb intézményrendszerben,
 - a **felsőoktatás minőségi fejlesztése**, az első évben ingyenesen, később tanulmányi eredménytől és szociális helyzettől függő térítés mellett.
4. A **költségvetési kiadásokat, illetve adócsökkentéseket vagy szociális korrekciókat igénylő kezdeti lépésekhez szükséges pénzt átcsoportosításokkal lehet megteremteni.**
- 2015 elejétől a **közterhek olyan átalakításának megkezdése, amely több év alatt az ágazati különadókat jelentősen csökkenti és távlatilag a nemzetközileg szokásosnak tekinthető körre és nagyságrendre korlátozza, továbbá azonnal mérsékli az alacsony jövedelmű foglalkoztatottak közterheit,**
 - a **személyi jövedelemadó** – a **tőkejövedelmekre is kiterjedően – progresszívvá válik,**
 - az adóelkerülés mérséklését, a kedvezmények szűkítését, a gazdaság **fehérédését** szolgáló intézkedésekre kerül sor,
 - csak a **valóban kicsi cégekre** fog vonatkozni a kedvezményes **nyereségadó-fizetési** lehetőség,
 - visszatérés a **társadalombiztosítás elveihez, szorosabb kapcsolat a közterhek fizetése és a szolgáltatások között** (egészségügy és nyugdíj),
 - az adózás **adminisztrációjának** jelentős és valós **egyszerűsítése.**
 - a **szociális rendszer legsürgősebb kiigazítása keretében** aki korábban már nyugdíjban volt, azt (visszamenőlegesen is) **nyugdíjasként kell kezelni,** kivéve azokat, ahol a rokkantnyugdíjazásra okot adó körülmény megszűnt,
 - az új munkanélkülieknél a **munkanélküli ellátás megemlése első lépésben 5 hónapra,**
 - a **gyermek utáni adókedvezmény és a családi pótlék** csak a kiugróan magas jövedelműeknél mérséklődik,
 - a **közszférában** a bérek az inflációt meghaladóan emelkednek.
5. A kilábalást szolgáló politika beérése megindíthatja a beruházásokat, a gazdasági növekedést, növelheti a foglalkoztatást és emelheti az állam bevételeit is. **Ez adhat lehetőséget 2016-tól némi mozgástérre a költségvetési politikában, azaz a költségvetési bevételi többletek prioritások menti elosztására.**
6. **Hosszú távú érdekünk, hogy a többsebességűvé váló EU-ban minél közelebb legyünk a mélyen integrálódó, gyors és versenyképes fejlődést megcélzó maghoz. Fontos részt vennünk a formálódó bankunióban, az újjáépülő monetáris és azt alátámasztó fiskális unióban (vagyis a kialakulni látszó, de csak az EU-tagok egy részére kiterjedő politikai unióban).** A feltételek megteremtését követően haladéktalanul kérnünk kell felvételünket az **ERM2-be,** az eurózóna előszobájába. Mindez nem ütközik azzal, hogy a **világ gyorsan fejlődő térségeivel bővíteni kell az együttműködést.**
7. Az időszak egészére **legfeljebb 1,5-2%-os átlagos éves növekedési ütemmel** indokolt számolni. Ez azt jelentené, hogy **2014-18 között legalább az EU-átlagnak megfelelően, az időszak végén már azt meghaladóan növekszünk.** A 2014-18-as időszakban a társadalmi jólét anyagi értelemben vett növelésére összességében várhatóan csak szerény mértékben nyílik lehetőség. Különösen fontos minden olyan lehetőség kihasználása, amely a **széles értelemben vett társadalmi jólétet** a nyugodtabb párbeszéd, a tolerancián, a média visszademokratizálásán és a civil szféra valódi erősödésén keresztül.